Ղ 161 — 1885 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 8—9 ԹԱՆԶԱՐ—ԹԱՆԶԱՐ ԷՐԹԼՈՒ — 1303 ԲԼՊԻ ԻՒ ԷՎՎԷԼ 14 — ԳԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

40 ԹԱՆՐ

ՀԷՐՈՒՏԷՒ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ԹԱՆՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՇԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՅԼԷՏ	6 ԱՅԼԷՏ	3 ԱՅԼԷՏ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	200 ՂՐՇ	105 ՂՐՇ	55 ՂՐՇ
ԹԱՆՐԱ	240 »	125 »	—

Մէջիտիէյէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՌԱՅԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵՒՐՈՊԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՇԱԹԼԱՐԸ

Լինելի, Զնեմի վէ Զինեմի սահիֆէ ղրշ. 6
Միւնեմիւ սահիֆէ . . . . . » 3

Մէվատտը նաֆիայա տաքը պէնտլէր մէճմանէնէ գապուլ օլունմաղ վէ տէրճ օլունմայան էվրաք իստէ օլունմայաճաղ տրը։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինաէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մահալլէսինաէ տրը։ Ֆեսֆիֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

Մէսմուաթա կէօրէ, Մաճիտ բաշա հազրէթլէրի իլէ Շաքիր բաշա Սօֆիայա մուվասէլէթ էյլէյէրէք քէմալը իհթիրամլա գապուլ օլունմըշլար տրը։

Մաճիտ բաշա հազրէթլէրինն Սօֆիայա պուլգարն Պուլկարիսթան հէյլէթը վիլայէտաը իլէ պազը միւզաքէրաթտա պուլունմասը իգթիզա իթտիկինտէն, Շաքիր բաշա տէրճամ Բիրօթա հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

Բիրօթտա պուլգարն բրէնն Ալէքսանտր Թարաֆընտան Սօֆիատա ըէխուր վիլայէտ Մ. Գարավէլօֆա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա, Մաճիտ բաշա հազրէթլէրինն հէվան Բիրօթա կէլմէսի ռէճա, վէ քէնտի (բըրէնին) իգամէթկեահընտա բաշի միւշարէլէհէ պիր մահալլը իգամէթ թախսիս գէլընտըգը պէյան օլընմըշ տրը։

Մաճիտ բաշա հազրէթլէրի՝ Սօֆիաճա օյան միւզաքէրաթընը իքմալ իթտիքէն եանի 5—6 կիւն սոնրա Բիրօթա ազմէթ իտէճէք տիր։

* *

Միւթարէք մէսէլէսի զարարկիր օլուշտան սոնրա, կէլէք Պուլկարիսթան վէ Սրբիսթանըն ազտը միւսալէհաը մէսէլէսինին վէ կէլէք Շարգի Բումէլի մէսէլէսինին պիր հիւանիւ խիթամա իյալի գրմիշնտա Տէրսաատէթտէ եինէ գոնֆէրանս ազտ օլունմասը միթէսավէր օլուպ, պու պապտէ Տէրսաատէթտէ պուլունան սիֆէրայա վէրիլէճէք թալիմաթը ճէտիտէ հազգընտա տէվլէթլէր պէնինտէ միւզաքէրաթ ճէրէյան իթմէքտէ իմիշ։

* *

Աբնան մալիմաթա կէօրէ, Շարգի Բումէլի մէսէլէսինին պիր ան էվվէլ հալլ ու թէսվիյէսի լիւզումը-նը միւպէյյին ախիրէն ճանիպը Պապը Ալիտէն տուէլը մուազզամայա եազըլան թահրիրաթը ումումիյէյէ պու քէրրէ պազը տէվլէթլէր թարաֆընտան ճէվապ վիրուտա իթմիշ տիր։

Իշպու ճէվապ՝ հալ ու մասլահաթա մուվաֆֆգ պուլունմուշ օլտուղընտան, տիկէր տէվլէթլէրտէն տախի ճէվապ վիրուտինտէ իյճապը հալին իճրասընա միւպաշէրէթ օլունմաղ տրը։

* *

Էվվէլքի կիւն վարիտ օյան խապէրլէրէ կէօրէ, Վիէննա վէ Բէթրսպուրկ գապէնէթօրը պէյնինտէ Պազան մէսէլէլէրի հագգընտա մէվճուտ օյան իթթիֆաք քարմիլէն ֆասլ ու թէսվիյէ իտիրէք, Սրբիսթան իլէ Պուլկարիսթանը ազտը միւսալէհայա մէճմուր իթմէկէ վէ ինտել իյճապ թէտապիրը չէտիտէ իթթիհազընա գարար վերիլմիշ տիր։ Տէվլէթէրը միւշարէլէյհիմա՝ պու գարարը բէսմէն Պուլկարիսթան բրէնսի իլէ Սրբիսթան գրալընա թէպլիղ, վէ միւսալէհա հազգընտա ճէրէյան իտէճէք միւզաքէրաթտա հուգուգը ահտիլէ Սաթանաթը Սէնիէնին էսաս իթթիֆազ իտիլմէսինի իմթաը էյլէմիշլեր տիր։

Բիվայէթէ կէօրէ, էվվէլա Սրբիսթան իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ ազտը միւսալէհա մէսէլէսի վէ պատէհու Բումէլի Շարգի մատէսի թէսվիյէ օլունմաղտա սոնրա իրա իրա գալմամըշտըր։

* *

Ռուսիայէ կէօրէ, Եվրոպա գազէթէսի Պուլկարիսթանի գարարը ինչ ուզրէ ինչ գրէ, Ռուսիայի մէսէլէսինին ինկիլիզ գազէթէսի մէսէլէսինին ինկիլիզերա գապինէթօսընին թավսիյէ իթտիկի պիր սուրէթտէ թէվիյէսինինի էյլէմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Լօնտրա 19 դեկտ.

Թիւրկագազէթասը՝ Մ. Կլատսթօնըն ֆիլհագիգա գալէմէ ալմըշ օլտուգը բրօկրամտա իռլանտանըն ժազարը իտսրէսի օյան Տրպլին շէհրինտէ իռլանտալրարա մախսուս պիր բարլամէնթօտան տախի պահս էյլէտիկինի թէէմին իտիյոր։

Թիւրկագազէթասը՝ իշպու թասավվուրտան Մ. Կլատսթօնըն բէէսսը հիւքիւմէթէ ավտէթ ալմ ու նիյէթինտէ օլտուղընը իսթիխլաճ էյլէմիշ տիր։

Բարիզ 20 դեկտ.

Գոնկրէ մէճլիսի (եանի Մէճլիսը Ազան իլէ Մէճլիսը Մէպուսանըն պիրլիգտէ իճթիմաը) ճիւմհուրիյէթ բէյիսինին ինթիխապ իշին դեկտեմբերին 28ինճի կէյճէճէք բազար երթէսի կիւնիւ թէճէմմիւ իտէճէք տիր։

Մրսըր հուտուտընտա վագը Մակբագահ չէհրինտէ պուլունան 200 գամտար ինկիլիզ վէ Մրսըր ասաքիրի իւզերինէ պու քէրրէ 3000 գամտար Սուանը հիւճում իթմիշլեր տիր։ Ինկիլիզ մէնպաքնտան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, ասիլէր կէրի սիրիլմիշլեր տիր։ Շէհրը մէզքիւր էհալիսի ֆէվգէլատէ տիւշրը խէվֆ ու հէյէճան օյմուշ տրը։

Վատի Հալֆանըն ինկիլիզէր թարաֆընտան թախլիյէ օլունաճաղը մուհագագ ատտ օլընըյօր։

—

Պիր միւտտէթտէն պէրու մէճլիսը խասսը վիւքէլաճա թէզէքքիւր օլունմագտա օյան Պալօն Հիրշ իսթիգրաղը մատտէսինին մուգավէլէսի խիթամ պուլարագ, տիւնքի բազար կիւնիւ մէճլիսը մախսուսը վիւքէլտա քէյֆիյէթ սուրէթը ումումիյտէ օյմագ իւզրէ մէզգրի թէզէքքիւրէ գօնուլմըշ, վէ արիգ ու ամիգ թէտգիգ օլունտրգտան սոնրա, մազպաթասը իմզալանըպ տիւն ագշամ խաքիբաի Շահանէյէ արզ օլունմըշ տրը։

—

Տէրսաատէթտէն Տեւէ նէ-ղէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Թիւրքիա իլէ Եունանիսթան պէյնինտէ մուալլագ պուլունան պիլճիւմէ մէսաիլին թէսվիյէսի՝ պիր հաքէմ հէյէթինէ իհալէ օլընմագ միւթեսավվէր իմիշ, Էկէր ինկիլթէրրա մուվաֆֆագաթ իտէր իսէ, իշպու թասավվուր գապուլ օլընմաճաղ իմիշ։

ՏԱՅԻԼԻՑԻ

ՄԷՎԼՈՒՏ ԱԼԱԾԸ ՎԷ ՀԱՄԻՏԻՑԷ ՃԱՄԻՈՒՆԻՆ ՐԷՄՐԸ ԲԻՒՇԱՏԸ

Ախիրէն եըլարդ սէրայը Հիւմայունը ճիվարընտա ինչա ու իքմալ օլընան Համիտիյէ ճամիսինին Մէվլուտ ալայը վէսիլէսիյէ քիչտա օլընմասը վէ պէրմիթատ հէր սէնէ Քեապէտէն կէլէն բէրաէի մուգատտէսին պու սէնէ Մէվլուտ ալայը կիւնիւնէ թէատիւի իթմէսի միւնասէպէթիյլէ մէզգիւր բէրաէի մուգատտէսին եէվմը մէզգիւրտէ վէ ճամիի մէզգիւրտէ գիյարէթ իտիլմէսի խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իտէրէք, իշպու իրատէի Սէնիյէյէ թէլիֆիգէն էվվէլքի կիւն ճամիի մէզգիւր աչըլըպ, ճարի օյան ուսուլը թէչրիֆաթ իւզրէ վիւքէյաի ֆիխամ վէ իւլէմայի քիրամ վէ սահրէ էլպհսէի բէսմիյէլէրիյլէ հաշը օլտրգլարը հայտէ, զաթը հազրէթը Բաթիշահի՝ էսպսիվար օլարագ ալայը վալա իլէ ճամիի մէզգիւրէ ազիմէթ պուլուրմուշ, վէ ճամիի մէզգիւրքիւրն անահթարը քէմալը թէքբիմ իլէ հուզուրը Շահանէյէրինէ թագտիմ օլընմըշ տրը։

Էվվէլա Մէվլուտ տուալարը իճրա օլունարագ, վէ իրան սէֆիրի Մօհսին խան հազրէթլէրի իլէ սէֆարէթը մէզգիւրէ միւսթէշար վէ սրքքեաթիպի տախի հազրը պուլունարագ, հուզզարա չէքէր վէ շերպէթլէր թագտիմ օլունմուշ, վէ պատէհու բէյրտէի մուգատտէսը մէզգիւրը զիյարէթ բէսմի մուգու պուլմուշ տրը։

Մէզգիւր բէրտէի միւհթէրէմ՝ քէմալը թագտիմ իլէ էն էվվէլ թարաֆը Բաթիշահէթը Բաթիշահէնին զիյարէթի պուլբուլարագ, պատէհու պիլիհիմ՝ Հուզզար Թարաֆընտան տախի զիյարէթ օլընմըշ տրը։

Քեաֆֆէի իսլամլարըն զիյարէթ իտէպիլմէսի իչին բէրտէի մէզգիւրը 15 կիւն ճամիի մէզգիւրտէ գալմասը վէ թաֆէքի նիսայա տախի հաֆթատա իքի կիւն եանի բազար երթէսի վէ բէնճէնպիհ կիւնլէրի թախսիս գէլընմասը, վէ իշպու միւտտէթը զիյարէթին խիթամընտա խաղինէի խասսա Հիւմայունտա հրզգ օլընմասը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Էվվէլքի կիւն ժուգու պուլան Մէվլուտ ալայընտա Հիճազ վալիի էսպազը Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրինին պիրտէնպիրէ ֆէնալաշարագ խասթալանտրը մէսմուր հազրէթը Շէհրիարի օյտրգտա, տէրէֆալ միւշարէլէյէ գալտրրըրգ Մապէյնը Հիւմայունտա թէտավի օլընմասընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ, վէ պիր իքի սաաթ թէտավիտէն սոնրա խանէսինէ նագլ օլունմուշ տրը։

Հ—Ը Հազրէթ . . . Մապէյնը Հիւմայուն վէ կիւմիւշ Սուլը խասխանէսի աթբպագսընտան Տօքթէր Իթիճեան Մանուէլ էֆէնտինին խրտէմթը վագբասընա պիր միւքեաֆաթ օյմագ իւզրէ պու քէրրէ էֆէնտիի ժումիւլէյհի սիրը ճէլիր ասքերիյէ պիլիխալ պէնպաշըրգ բիթպէսի թէվճիհ վէ մասլը զամմ ու թէզեիտ պուլուրմըշ օլտրգլարը՝ մակէ մէճմուիյէ խթիխապ օլընմըշ տրը։

—Պէյղուլնտա Գուլէ գարուսը ճիվարընտա Գարանֆիլ օսգարընտա Մ. Տիմիթրօ նամ զաթրն խանէսինէ կէճէլէյին խըրսըզլար կիրէրէք, պիր խայլը զիյգրյմէկ էշեա սըրգամ իթմիշլեր տիր։

—Կէչէն ճումա կէճէսի Գալաթատա Քէֆալօնեալրընն պիրի՝ սերխոշ հալտ՝ բէվմվէր իլէ քէնտի քէնտիրինի թէճիքքէլի սուրէթտէ եարալամըշ տրը։

—Սէլանիքտէ տախի չիտտէթլէ գար եաղմայա պաշլատըղը, վէ պու սէնէ վիլայէթը մէզգիւրէտէ գէշընը բէք շէտիտ օլաճաղը զանն օլունաը. Ղը չէհիր մէզգիւրտէն եազըլըյօր։

—Կէչէն ճումա կիւնիւ Լիմիրնէտէն Սիրքէճիյէ միւթէմէճճիհէն հարէքէթ իտէն գաթարընն Ուզուն քէօրիւ ճիվարընտա խաթտան չըգտըղընը վէ մէզգիւր գաթարա իմատտիշիւն Սիրքէճիյէտէն պիր լոգօսօթիֆ իլէ պազը ալաթ ու էտէվաթը հավի իքի վակօն իրսալ զըլընտըղընը էվվէլքի կիւն եաղմըշ իտիք։

Մէզգիւր լոգօսօթիֆ տախի Պապա Էսկի իլէ Բավի քէօիւս արասընտա պօզուլարագ, կիւճ հալ իլէ Բավի քէօիւս սթասիօնընա վարապիվիշ տիր։

Լիմիրնէ չըմէնարֆէր իտարէսի տախի Լիմիրնէտէն հարէքէթ իտէն գաթարընն խաթթատան չրգտարը խաղերինի ալրը ալմազ, մահալը վագասա պիր գաթար կէօնտէրմիշ իսէ տէ, մէզգիւր գաթար Զօրլու սթասիօնընատան իլէրու կիտէմէմիշ տիր։

Եու հալտէ 3 գաթար խաթթ իւզերինէ գալմադա մէճպուր օլմուշ իսէ տէ, համտ օյսուն հիշ պիր թէլէֆաթ զուհուր իթմէմիշ տիր։ Եէտի Գուլէտէն տախի պիր գաթար իղամ օլունտրղընտան, եօլու աչմադա մուվաֆֆագ օլաճաղը իմիտ օլընը։

Էվվէլքի սապահ Էմիրնէ գաթարը վագթը մուալեէնինտէ Սիրքէճիտէն հարէքէթ էյլէմիշ իսէ տէ, Զէրքէս քեօյիւնէ գատտար կիտէրէք, օրատան եօլճուլարը Լիմիրնէտէն կէլէն գաթարա ագթարմա իտէճէք տիր։ Եօլճուլարրն իֆատէսինէ կէօրէ, գար բէք շիտտէթլէ եաղմագտա տրը։

—Պէնկազի վալիսի սապգ հաճի Բէշիտ բաշա հազրէթլէրի՝ ֆախրի եավէրը էքրէմիլիք իլէ Պապա Մէհմասքէրի տիվանը մուհաքէմաթ բիյասէթը սանիյէսինէ թաային պուլբուլմըշ տրը։

—Պէհէր սէնէ Տէրսաատէթ թիճարէթ Օտասընըն ազալարը թէճէտտիւտ իթմէք միւթատ իտիկի ճիհէթլէ, պու սէնէ տախի եէնի ազա օյաճաղ զէվաթըն պու կիւնլերատ ինթիխապ ու թաային գըլընմագ իւզրէ օլարդը իշիտիմիշ տիր։

—Տիւն մէճլիսը խասսը վիւքէյանընն ինդաատընտան էվվէլ Զապթիյէ նազըրը Քեամիլ պէյ հազրէթլէրի՝ Պապը Ալիյէ կիտիպ Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ պիր միւտտէթ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Լիվվէլքի կիւն Գարա տէնիզէ միւթէմէճճիհէն լիմանարմըզտան հարէքէթ իտէն պիր պէյիւք Ավթրիա վարօրը՝ Սալաճաղ բիյկեահընտա գումս օթուրմուշ տրը։

—Կէչէն ճումա կէճէսի զաթը հազրէթը Բաթիշահիյէ պիր չահզատ թէվերիւտ իթմիշ օլմաղլա, Հ. Սհզատէի միւշարէլէյէ հազրէթլէրինին իսմը ալիրէի՝ Մէվլուտը հազրէթը Բէյղմամէրիյէ պի, իշարէթ օլմագ իւզրէ Մուհամմէտ Պիրհանէտտին թէսմիյէ պուլբըլմըշտը։

—Իսկիւտար միւթէսարրիֆը Ալի Բիղա բաշա հազրէթլէրինին պիր թա եաթմագտա օլտրգը, վէ էվվէլքի կիւնտէն պէրու էյիլէշմէկէ պաշլատրգը մէսմուր տրը։

—Ալի Բիղա էֆէնտի նամընտա պիր բօիս մէմուրը՝ կէչէն ճումա կիւնիւ վարօրտան Պէյլէրպէյի իսքէլէսինէ չըգար իքէն տէնիզէ տիւշիպ պօղուլմուշ տրը։

—Պու քէրրէ Գոնիա վիլայէթինէ եէնիճէ նամ մահալլէ Ֆէնէրլի Սիւլէյման նամ մէշհուր հայտատտրն 2 ամէնէրլէ, Տէլի Սիւլէյման նամ շագիի մէշհուր իլէ 7 ավէնէսի վէ 2 եաթագլարը ժանտարմալար թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ օլընմըշլար տրը։

ԱՋԳԱՑԻՆ

Թիֆլիսէքի Մեը-Հայոսանի կազէթասընտա, Վեհ. Մակար Սրբազանըն Օծում բէմմինէ խաթիմէ օլարագ պէր վեհրը աթի օգունմըշ տրը։

Օծման հանդէսը կատարվելից և Ս. Պատարագը վերջանալից յետ Օծեալ Հայրապետին թափորով ուղեկցում են Վեհարան, ուր Նորին Օծութիւնը բազմում է Հայրապետական Գահի վերայ։ Կառավարութեան ներկայացուցիչ, ներգործական խորհրդական Պ. Պրիբիլը ճառ է ասում և շնորհաւորում է Նորին Օծութեան Սբ. Լուսաւորչին Գահը բարձրանալը։ Սրան հետեւում են Երևանի նահանգապետը, քաղաքագլուխը, քաղաքային խորհրդարանի անդամք և զանազան թէ՛ քաղաքական և թէ՛ զինուորական վարչութեանց ներկայացուցիչք, և այլ ժողովրդականք, որ շնորհաւորելով օրհնութիւն առնում են։

Վանքի հասարակաց սեղանատունը ճաշ էր պատրաստած, ուր հրաւիրուած էին բոլոր հիւրերը։ Ճաշի ժամանակ Նորին Օծութիւնը ճառ է խօսում և առաջարկում է թագաւոր կայսեր կենաց բաժակ, որ ընդունվում է բարձրաձայն երկարատև «ուրա»-ով։ Նորին Օծութեան ճառից և թագաւոր կայսեր կենաց բաժակը դատարկելից յետ կառավարութեան ներկայացուցիչ Պ. Պրիբիլը առաջարկեց Նորին Օծութեան առողջութեան և երկարատև կենացը բաժակ, որ ընդունվեցաւ «Կեցցէ»-ով։

Այսպէս վերջանում է օծման հանդէսը։

Պու կիւնլէրտէ Տէրսաատէթէ վիրուտ իթմիշ օյան Մուշ Երմէնի Գաթօլիք մէրխասասը Հայմէեան ֆագիլէթլու Յարութիւն Եպիսկոպոս՝ Սամաթիա Երմէնի Գաթօլիք էհալիսինին արզուսը մուճիպլինճէ, մահալը մէզգիւրէն պու կիւն էէվմը մախսուսը օյան Անարատ Յղութիւն Ս. Աստուածածնայ քիլիսէսինտէ Զայնաւոր Պատարագ իճրա իթմիշ տիր։

—

Պու կիւնքի Նիւսխէմիզտէ միւնտէրիճ Թէվճիհաթ ճէտվէլինտէ կէօրիւլէճէկի վէճհէլ. Գայսէրիյէ Երմէնի Գաթօլիք մէրխասասը Էմմանուէլեան ֆագիլէթլու Պօղոս, վէ Զատնա Երմէնի Գաթօլիք մէրխասասը Արսլանեան ֆագիլէթլու Կարապետ Եպիսկոպոսլարա թարաֆը Հիւմէմէթը Սէնիյէտէն 4ինճի բիւթպէտէն պիրէր գրթա Մէճիտի նիշանը զիշանը իհսան պուլբուլմըշ տրը։

—

ՄԻԱՑ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Ա Զ Դ

Ցնօրէն ժողովս գոհութեամբ կը ծանուցանէ թէ վերջին անգամ իսկիւտարու մէջ տեղւոյն Պատ. Մասնախմբին ձեռամբ յօգուտ Ընկերութեանս տրուած Թատերական ներկայացման զուտ հասոյթն եղած է շուրջ 00. 35 երեսուն և հինգ ոսկի Օսմանեան։

Ցնօրէն ժողովս պարտ կը համարի այս առթիւ անգամ մ'ևս իւր ջերմ շնորհակալութիւնքը ժամուցանել հրապարակաւ լիյեալ Պատ. Մասնախմբի բոլոր Մեծ. Անդամոց որք իրենց պաշտօնավարութեան առաջին օրէն օգտակար հանդիսացած են նուէր աջակցութեամբ դիւրացուցած են ըստ կարի մեր ծանր պաշտօնն։

* *

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Պօյաճքէօյի մէջ մասնախմբ մը կազմուած է այս անգամ հետեւեալ կերպիւ համաձայն թաղային կանոնագրին։

Մեծ. էֆէնտիք,

Հայկ Բաբէեան	Ատենապետ
Լեւոն Ասատուր	Ատենադպիր
Հրանտ Ֆրէնկեան	Գանձապետ
Մկրտիչ Թաշճեան	Համարակալ

Սոյն Պատ. Մասնախմբին գործի ձեռնարկած ըլլալով արդէն, ներկայիս ջերմ հրաւէր կը կարդամք Պօյաճքէօյի մեծարոյ ազգայնոց մասնակցիլ բացուած բաժանարդարութեան և արդեամբ նպաստել Ընկերութեանս։

Ի դիմաց Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Ցնօրէն ժողովոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Գ. Զոհրաբ	Գ. Բ. Բ-Լ-ԱԴ-Ն

Կ. Պոլիս 5/17 դեկտ. 1885

ԻԹԹԱՐԸ ՄԱԽՈՒՍ

Թէֆրիգա սուրէթի իլէ կազէթամզտա նէյր օլընան վէ հէր քէսին մաղհարը թահսինի օյան ԳԻԶԸԼ ՄԻՀԻՐՊԱՆ նամ բօման՝ պու քէրրէ քիմապ չէքինտէ օլարագ թապ ու թէճիրտ իտիլիպ, Պազչէ գարուսընտա սուճու Պօղոս վէ Յակոբ աղալարրն տիւքքեանլարընտա, Զաղմագճիլար եօգուրընտա Գավաֆեան Յովսէփ էֆէնտինին քիմաագը տիւքքեանընտա, Պէյօղլունտա Ազաճամիսինտէ կիւլէրեան Ստեփան աղանրն Թիւթիւնճի տիւքքեանընտա վէ սարի կազէթա սաթրճլարընտա 10 ղրուշ ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլընմաղտա տրը։

438 սահիֆէտէն իպարէթ օյան վէ Ֆրանսրզճասը 5—6 ֆրանգա սաթրլմագտա օյան պէօյլէ պէօյլէ վէ ղայէթ էյլէնճէյի բօմանա վաղ իթտիկիմիզ 10 ղրուշ ֆիյաթրն բէք տուն պիր ֆիյաթ օլտրգը՝ հէր քէսին թաստիգ իտէճէյի պիր մատտէ օլուպ, պիզիմ պունտան մագսէտիմիզ իսէ, ֆէվֆատ ու մուհասսէնլիքը միճէրրէպ օյան քիթապ գրաթընը միլլէթիմիզ էֆբատը պէյնինտէ թէճմմիւմ իթմէքտէ իպարէթ օլմաղլա, իշպու քիթապա 10 ղրուշ ֆիյաթ վաղ օլընմըշ տրը։

ԱՀՎԱԼԸ ՄԱԼԻՑԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ ՍԳՕՆԹՕՍՈՒ

Տիւնեանը էն պէօյիւք, էն գուվվէթլի, վէ էն սաղլամ պանգասը օլան Ինկիլթէրրա Պանգասը, տիկէր հէր միլլէթ պանգալարընտան զիատէ սրգճա օլարագ քէնտի սգօնթօսունու եիւքսէլթմէքտէ վէ թէնզիլ իլլէմէքտէ օլմասը իլէ, ալթունուն էն չօգ պուլունտրը մահէլլ օլան Ինկիլթէրրատա տախի մալիլէճէ նէ պէօյիւք թէպէտտիւլլեր հուսսուլէ կէլէպիլիր օլարզրնը իսպաթ իտէյօր։

Ինկիլթէրրա Պանգասընն, քէնտի սգօնթօսունու, եանի ֆայիզ ֆիյաթընը արթըրպ էքսիլթմէսի, մահզա պիր էյլէնճէ վէ պիր քէյֆ իյի օլմայրգ, պիր մէճպուրիլէմտիր։

Նասըլ քի ճիւմա կիւնքի թէլէկրաֆլարտան տախի անլաշրլմշ տրբ, մէկզիւր Պանգա, պիր խայլի միւտէթ քէնտի սգօնթօսունու եիւզտէ իքիտե պագը սագլայրգ, պունտան պիր գալ հաֆթալար մուգատտէմ եիւզտէ իւչէ եիւքսէլթտիր կիպի, պու տէֆա տախի եիւզտէ տէօրտէ չէզգարմշ տրբ։

Պունուն սէպէպլէրինի իլգահ իլլէմէք իսթէրէզ։

Ինկիլթէրրա Պանգասընն քէնտի սգօնթօսունու եիւքսէլթմէսինի, բօլիֆիգաճա գարբշէզլէգ գօրգուլարընա համշ իտէնլէր տէ պուլունմագտա տրբ։ Ֆագաթ նասըլ քի տէնիր, ուֆուգու բօլիֆիգատա հիչ պիր գարա պուլութուն էսէրի պուլունմատրը վագթլարտա տախի սգօնթօսունն եիւքսէլիչ օլմասընա բէք չօգ էմսալլէր պուլունմուշ օլմասը տա, պու իթիգատըն միճէրբէտ սահիհ օլմամասընը իսպաթ իտէր։

Վագտա բօլիֆիգաճա գարբշէզլէգլար հէնկէամընտա, Ինկիլթէրրա Պանգասընն սգօնթօսու եիւքսէլէպիլիր։ Չինքի մուհարիպ տէվլէթլեր, եախոտ մուհարէպ թէտտարիքէտրընա տիւչենլեր Ինկիլթէրրատան քիւլլիէթլի իսթիգրազլար իթտիքէրիրինէն, Պանգատաքի նագտ ազամայա պաշլար, վէ Պանգա տախի, տայիր մէմալիքլէրտէ պօշտա գալան բարարը քէնտիսինէ ճէլպ իթմէք վէ քէնտի միւվազիֆայիլ ֆիյաթընը եիւքսէլիր։

Ֆագաթ պու պիր իսպաթ տէյիլ տիր քի, Ինկիլթէրրա Պանգասը քէնտի սգօնթօսունու եիւքսէլթտիրի իչիւն մուճէրրէտ պիր բօլիֆիգաճա գարբշէզլէգ եախոտ պէօյիւք պիր մուհարէպէ գօրգուսու մէվճուտ պուլունմայը։

Պունա սայիր բէք չօգ սէպէպլէր տէ վար տրբ։

Պու սէպէպլէրին պիրիսի տախի, թիճարէթ սէպէպլէրի իլէ, Ամէրիգանընն, Ալէմանիանընն, Բուսիանընն, Աւսթրիանընն, Իթալիանընն, Հօլանդանընն, վէ սայիրլէրինին, վագթի վագթի Ինկիլթէրրա Պանգասընտան քիւլլիէթլի նագտ չէքմէլէրի տիր։

Ֆագաթ պու տէֆա քի եիւքսէքլիյէ, եալընըզ պէօյլէ պիր սէպէպ տախի կէօրիւնմէտիյինտէն, պաշլըճա Ինկիլթէրրանընն քէնտի տախիլինտէ մալիյէճէ պիր ինգլապաթ պաշլանկըճընա համլ իթմէյիյիզ։

Ալթունուն էն կէնիշ մահէլլի օլան Ինկիլթէրրատա տախի մալիյէճէ ինգլապաթ եախոտ պուհրան զուհուրի, գարիպ պիր շէյ տէյիլ մի տէրի սիւալ օլունսա, եէրի տիր։

Պու ճիւմլէ իլէ հագրգաթը հալ չու տրբ քի, ալթունընն մէնպաբ օլան Ինկիլթէրրա, քէնտի ահվալը թիճարէթինէ նիսպէթէն, սայիր հէր միլլէթլէրտէն զիյատէ մալիյէճէ ինգլապաթա վէ պուհրանլարա թապի պուլունմագտա տրբ։

Վէ պունուն տա սէպէպլէրի վարտրբ քի, անլէրի տէ իյզահ իտէճէյիզ։ Նէֆսի էվրօբատա, ահվալը թիճարէթ ճիհէթի իլէ, Ինկիլթէրրա մէմալիքի մուգայէսէ օլունսա օլունսա, Ֆրանսա իլէ օլապիլիր։ Քի, եինէ նագտ վէ թիճարէթ կէնիշլիյինտէ, Ինկիլթէրրա մէմալիքի, Ֆրանսատան չօգ իլէրիլէրտէ պուլունմագտա տրբ։

Ֆագաթ նագտ իլէ թիճարէթ մէնպալէրինին եէքիրկէրի իլէ էօյլէ պիր սրգը միւնասէպէթի պուլունմագտա տրբ քի, Ֆրանսանընն, քէնտի նագտ սէրմայէսինի գուլլանմագ իչիւն Ինկիլթէրրա գատար թիճարէթի մէնպալէրի, միսթէմիքէթալարը, վէ տէնիզ ախզուրիթասը պուլունմատրընտան, վէ պու սօն ճիհէթտէ Ինկիլթէրրատան օն գամ կէրիտէ գալմըշ օլտուգրնտան, Ֆրանսատա տայիմա իհթիեաթ (պօշտա գալան) ագճէ պուլունապիլմէքտէ իքէն, Ինկիլթէրրատա, հէման Պանգատա օլանտան պաշգա չու տրբ տէյճէճէք պիր իհթիյաթ ագճէսի պուլունմամագտա տրբ։ չիւնքի Ինկիլդ, թէք պիր լիրասընը, թէք պիր չիլինինի, վէ թէք պիր բէնասընը պիլէ պօշ պրբագմալըպ իշլէթմէյէ պագար։

Եալընըզ Լօնտրա չէհրինտէ եիւզտէն զիյատէ պանգալար պուլունրը, պունլարընն էն պէօյիւքլերի տէ բէք բէք իքիշէր եիւզ պին լիրա իհթիաթ սագլայրգ։ պագը գալան իհ[illegible] ամէլէլերինի գարշլամագ իչիւն Ինկիլթէրրա Պանգասընա վագ իտէրլէր։ վէ մուամէլաթը թիճարէթտէ էքսիքսիզ օլան նագտ մուգայիգասը զուհուրա կէլտիկի կիպի, մէգքիւր Պանգայա տաեանընրլար, վէ չիւնքի օ պէօյիւք Պանգա տախի, քէնտինէ էմանէթ պրբագրլան ալթունա սրրի պիր պէքիֆիք իթմէյիպ քէնտիսի տախի քիւրրէյի արզըն հէր գրթասը իլէ մուամէլաթտա պուլունմագտա տրբ։ իմտի էօյլէ պիր ուժումի միւզայիգա հէնկէամընտա պիննէֆս քէնտի իհթիյաթ նագտընն միւվազէնէսինի պօզմամագ իչիւն ֆայիզ ֆիյաթընը եիւքսէլթտիրիր քի։ Եինէ քիւրրէյի արզըն տիկէր գրթալարընա տաղրթասընը ալթունլար։ չու եա պու սուրէթլէ։ վէ ֆայիզ ֆիյաթընըն թամամ իլէ Ինկիլթէրրա Պանգասը եօլունու էլէ ալարընլար։

Պունուն ագսի թագտիրինտէ, եանի միւզայիզանընն տէֆի իլէ իհթիաթա գուվվէթ վէրմէմէք վէ անը ազալմագ լազըմ կէլտիրինտէ տախի, եինէ Ինկիլթէրրա Պանգասը քէնտի սգօնթօսունու էնտիրիր քի, ալթունտիշարընյա եաեընըզ։

Պու հալ, մուամէլաթը թիճարէթինն չօգլուղու սէմէրէսի տիր։

Ֆրանսատա, Ինկիլթէրրատա օլտուղու գատար մուամէլաթը թիճարէթի պուլունմատրընտան, վէ սրգ սրգ կէնիշլիյէ վէ տարլըզա տա մահվալ կէօրիւնմէտիյինտէն տիր քի, Ֆրանսա Պանգասը տախի սրգ սրգ քէնտի սգօնթօսունու եիւքսէլտիպ թէնզիլ էյլէմէյէ մէճպուր պուլունմաեօր։

Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ, պանգաճա տիկէր պիր հալ տահա վար տրբ։

Ֆրանսա Պանգասը, եալընըզ քէնտի մէսուլիյէթի թահընընտա օլարագ, իսթէտիրի գատար պանգնօթ չէգարբպ, ալթունա տօգունմագ սրզընն տա տէֆի միւզայիգայա միւգ թէտիր տիր։

Ֆագաթ Ինկիլթէրրա Պանգասընն, պիր ատէթի գատիմ իչիւն տէ, տահա զիատէ սաղլամլըգ իչիւն տէ, նէ տէրսէն տէ, պէօյլէ պիր կէնիշլիք հալի եօգ տրբ։

Ուզուն միւզաքէրաթտան վէ միւճատէլէլերտէն սօնրա Բարլամէնթօնուն գարարը իլէ վիճուտէ կէլէն պիր գանուն վար տրբ։

Ինկիլթէրրա Պանգասը, գարշլըգ պիր թէք ալթուն իհթիյաթ օլմագսըզըն 16 միլիօն լիրալըգ պանգնօթ թէտավիւլէ չէգարմայա մէգուն տրբ, ֆագաթ օ 16 միլիօն լիրալըգտան պաշգա հէր գաշ միլեօնլուգ տահա պանգնօթ չէգարսա, հէր պիր լիրալըգ պանգնօթա գարշը պիր լիրալըգ տախի եա ալթուն թիւլչէ եա ալթուն սիքքէ իհթիյաթ սագլամայա մէճպուր տրբ։ Էօյլէ Ֆրանսատա վէ մահալլի սայիրէտէ օլտուղու կիպի, իսթէտիրի գատար գարշլըգսըզ [illegible] ամէլէլերինի գարշլամագ իչիւն Ինկիլթէրրա Պանգասընա վագ իտէրլէր։ վէ մուամէլաթը թիճարէթտէ էքսիքսիզ օլան նագտ մուգայիգասը զուհուրա կէլտիկի կիպի, մէգքիւր Պանգայա տաեանընրլար, վէ չիւնքի օ պէօյիւք Պանգա տախի, քէնտինէ էմանէթ պրբագրլան ալթունա սրրի պիր պէքիֆիք իթմէյիպ քէնտիսի տախի քիւրրէյի արզըն հէր գրթասը իլէ մուամէլաթտա պուլունմագտա տրբ։ իմտի էօյլէ պիր ուժումի միւզայիգա հէնկէամընտա պիննէֆս քէնտի իհթիյաթ նագտընը միւվազէնէսինի պօզմամագ իչիւն ֆայիզ ֆիյաթընը եիւքսէլթտիրիր քի։ Եինէ քիւրրէյի արզըն տիկէր գրթալարընա տաղրթասընը ալթունլար։ չու եա պու սուրէթլէ։ վէ ֆայիզ ֆիյաթընըն թամամ իլէ Ինկիլթէրրա Պանգասը եօլունու էլէ ալարընլար։

Ֆագաթ նասըլ քի տէտիր։ պէօյլէ պիր հալ վագը օլտուղընտա տախի։ մէմալիքի էճէնէպիյէտէն ալթունընն կէրիյէ թօրանմասընա մէյտան գալամամըշ օլմասը իչիւն մէգքիւր թէտպիրէ միւրաճաաթ իտիլմիշ օլաճաղընտան, վէ պիր գաշ հաֆթա զարֆընտա թէքբարէն մըգտարը քիֆայէտէ ալթուն թօրանաճաղընտան, օլ վագթա տէկին, օ գարշըրգսրզ չէգարբան պանգնօթլար տախի թէքբարէն խէտավիլտէն կէլբի ալընըրլար։ վէ Պանգա, մէգքիւր մուվագգաթ պանգնօթլարը իչիւն տէ, հիւքիմէթ ատնտրընա պիր ֆայիզ վէրիր։

Անճագ, Պանգանընն իշլէրի օլգատար սրբրասընա կիրմիշլեր տիր քի, պէկիմ կիւնիւմիւզտէ պէօյլէ ֆէվքէլատէ թէտպիրլերին էմսալինի տեր խաթրը իտէմէյօրուզ։

Նասըլ քի միլիմտիր։ Ինկիլթէրրա Պանգասը, պէկիմ Օթօման Պանգա կիպի պիր տէվլէթ պանգասը (Օթէլթ Պանք) իսէ տէ, թրպգը Օթօման Պանգա կիպի տէվլէթին մուամէլէճէ հիչ պիր միւտախէլէսինէ թապի պուլունմամաերպ, քէնտի պաչնա միսթագիլ սուրէթտէ հարէքէթ իթմէքտէ, վէ եալընըզ պիր գօմիսիօն ալարագ, հէման Ինկիլթէրրա տէվլէթինին թէքմիլ Մալիյէ նէզարէթի մէմուրլուքլերինի տէ իճրա էյլէմէքտէ տիր։

Անճագ պու իմթիյազ Ինկիլթէրրա Պանգասընա վէրիլմիյի վագթլար, քէնտիսի իլէ բէգագէթ իտէճէք գու

նելով) կաթողիկոսական այս վերջին Ցանձնաժողովը ընտրելով՝ երեք կարևոր յանձնարարութիւններ ըրաւ նմա երեսփոխանութիւն. Ա. պաշտպանել եկեղեցւոյ իրաւունքներն, Բ. պահպանել եկեղեցւոյ միութիւն, Գ. փրկել Ազգ. ժողովոյ արժանապատուութիւնն։ Ցանձնաժողովը պաշտօն կատնձնէր քննել կաթողիկոսական խնդրոյն վերջին նոր օրինակ և տագնապի երևոյթն և առաջարկել ընթացք մը որով ձեռք բերուի սոյն եռակի արդիւնք։ Տեսնենք թէ ինչպէս կը լուծէ Ցանձնաժողովոյ մեծամասնութիւնն իրեն քննութեան ներկայացուած այս խնդիրը։

Մեծամասնութեան տեղեկագիրն, ներուի ինձ ըսել, մի քիչ ճապաղ և բռնադրօսկի է. նորա ձևոյն մէջ կը զգացուի արդէն հակասութեանց ցանցի մը մէջ բռնուած մտքի մը տագնապն։ Բայց ուշի ուշով կարդալով կրցած եմ սա հետևեալ հինգ կէտերն դուրս հանել։ Ա. Ցանձնաժողովոյ մեծամասնութիւնն կը նդունի թէ Մակար Սրբազանի կաթողիկոսացումն եկեղեցւոյ օրինաց համաձայն չէ և չի կրեր Մայր Աթոռոյ գահակալին ընդհանրական հանգամանքն, ըստ որում և ոչ մէկ երկրի աշխարհականաց քուէն կայ նորա ընտրութեանմէջ։ Բ. թէ Ազգ. ժողովոյ ձայնն ու քուէն ի հայիւ չեն առնուած և թուրքիոյ Հայոց մասնակցութեան իրաւունք չեն յարգուած, և թէ մեր ոչ—մասնակցութեան բը. նական հետեւանքն էր ձեռնպահ մնալ ընդունելութեան մասին։ Գ. թէ այս ձեռնպահութիւն չիկրնար բացարձակապէս հարուած նկատուիլ եկեղեցւոյ միութեան դէմ, ըստ որում, երես ՅՃ. կ'ըսէ. «թէթ այդ ձեռնպահութիւն եկեղեցւոյ միութեան դէմ հարուած ալ չունէր, սակայն և այնպէս իւր տխուր ազդեցութիւնը պիտի ունենար անպատճառ»։ Դ. թէ Մակար Սրբազանի ընտրութիւնն ու վաւերացումը Պալաժէնիոյ համաձայն եղած էին։ Ե. թէ Պալաժէնիան Դրէ-ը Ազգին և ընդ բոլորով։

Արդ այսպիսի հանգուամներ յայտնելէ, այսպիսի նախորդներ դնելէ վերջն, ի՞նչ պէտք էր լինել բնական, տրամաբանական հետեւութիւն։ — Ամէն ուղիղ բան կ'ըսէ Դրէ-ը. վասն զի բացէ ի բաց կը յայտարարուի թէ այդ ընտրութիւն և հաստատութիւն ընդդէմ են Հայաստանեայց եկեղեցւոյ օրինաց, թէ կ'անտեսեն Հայ ազգի մեծագոյն մասը կազմող Թրքահայոց քուէներն, թէ ազգովին մերժեալ օտար կարգադրութեան մը համեմատ եղած են, թէ սոյն պարագայից մէջ մեզ համար հետեւելիք բնական ընթացքն է ձեռնպահ մնալ։ Բայց զարմանօք կը տեսնենք թէ այս չէ Ցանձնաժողովոյ Մեծամասնութեան եզրակացութիւնն, այլ ընդունիլ կատարուած հաստատութիւնը՝ խնդրելով որ Մակար կաթողիկոս ազգասէր ըլլայ և կազմէ համազգային ընդհանուր ժողով մ՝ առ ի սահմանել ընդհանուր եղանակ մ՝ընտրութեան ապագային համար։ — Ինչ։—չկրնալու համար եկեղեցւոյ միութեան կապը, մինչ քիչ մ՝առաջ կընդունէր որ ձեռնպահութիւնը բացարձակապէս հարուած մը չէր եկեղեցւոյ միութեան դէմ։ Եւ արդարացնելու համար այս տարօրինակ եզրակացութիւնն, ի մէջ այլոց կը յաւելու ըսել թէ ժողովոյս յանձնարարութեան ոգին ուշադրութեան առնլով եկած էմ յայտ։ Իբրեւ թէ ժողովս յանձնարարած լինէր որ և է կերպով Մակարի ընդունելութեան նպաստաւոր եզրակացութեան մը յանգիլ։ Բայց ժողովոյս յանձնարարութիւնը յայտնի և որոշ էին և բնաւ տեղի չէին տար այլ ընդ այլոյ մեկնութեանց։ Ազգ. ժողովը կը յանձնարարէր գրաւոր նել և առաջարկել այնպիսի ընթացք մ՝որով եկեղեցւոյ իրաւունքներն պաշտպանուէին, իւր արժանապատուութիւնը փրկուէր և չխզուէր եկեղեցւոյ միութիւն։ Ցանձնաժողովոյ պարտաւորութիւնն էր սոյն երեք կէտերուն միանգամայն ուշադրութիւն ընծայել և բերել այնպիսի առաջարկ մ՝որ երեք պահանջումներն ալ կարելի լինէր միանգամայն գոհացնել։ Ազգային ժողովը իւր յանձնարարութեամբ կը յայտնէր թէ եկեղեցւոյ իրաւունքներն և իւր արժանապատուութիւնն վտանգեալ էին։ զասոնք պաշտպանելու համար ինչ դարման կառաջարկէ մեզ Ցանձնաժողովոյ Մեծամասնութիւն։ — ոչինչ։ Պահ մը յառաջքան ընդունելութիւն Մակարայ, առ նա պատգամաւորութիւն մը յղելու խորհուրդն կը յղանայ, որպէս զի «եկեղեցւոյ շահուց և Ազգին իրաւանցն համաձայն կարգադրութիւն մը ձեռք բերուի»։ բայց ահա յանկարծ կը լքանէ և զայդ խորհուրդ՝ առանց գոհացուցիչ բացատրութիւն մը տալու այդ լքման պատճառներուն վրայ։ Մէկէն ի մէկ իւր աչքերը կը բացուին, միութեան խզման մեծ վտանգ կը տեսնէ, կը կրկնէ պայն ու կերեկնէ և այս վտանգին առջեւ յանկարծ կը մոռնայ ամէնինչ, ամէն իրաւունք, կորոշէ ընդունիլ Մակարայ կաթողիկոսութիւնը հակառակ ամէն ապօրինաւոր հանգամանացն զորս կը տեսնէր ինքնա։ բայց գէթ այդ վտանգին գոյութեան վրայ զմեզ հանդիսացուցներ թէ ո՞ւստի է այդ վտանգն քանի որ ոչ ոք կը մտաբերէ թողուլ Արարատեան Մայր Աթոռն։ Բնաւ երբէք։ Իսկ որո՞ւ կը վստահի եկեղեցւոյ և թրքահայոց իրաւանց պաշտպան լինիլը։ — Ազգային ժողովոյ յայտարարութեան և պահանջմանոր Մակար անձնդիր ըլլայ և կազմէ համազգային ժողով, իբրեւ թէ երեսփոխանութեան մէկ յայտարարութիւն բաւական ըլլար զՄակար անձնդիր ընել ի վերայ իրաւանց և շահուց եկեղեցւոյ։ Այս կերպով խնդրոյն մէջէն ելնել՝ խնդիր լուծել չէ, այլ ծրարել մէկ կողմ դնել զայն ըսել է թէ «մենք թող երթայ, ուր որու գլխուն կուզէ՝ հոն թող պայթի»։

Ապաքէն այս եղանակաւ։ Ցեա՛րք երեսփոխանք։ ի՞նչպէս Ազգային ժողովը պաշտպանած կըլլայ եկեղեցւոյ բռնաբարեալ իրաւունքներն։ Եւ այս բռնաբարում կայ, յայտնի է։ Ցանձնաժողովոյ Մեծամասնութիւնն ինք ալ կը խոստովանի։ Մեր կաթողիկոս, իբրեւ յայսորդ Սրբոյ Թադէոսի և Բարթուղիմէոսի, իբրեւ գլուխ մի Առաքելական Ընդհանրական եկեղեցւոյ, անկախ հովուապետ մ՝է և կը գտնուի նոյն գծի վրայ ուր կը գտնուի Հռոմայ Պապն և Բուսական եկեղեցւոյ գլուխն, թողլ տալ որ նա կարգուի Օրթոդոքս Վեհապետ մը՝ քալքալել չէ՞ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ անկախութիւնն, ստորադասել չէ՞ զայն յունադաւանեկեղեցւոյ կը խորհինք արդեօք թէ ի՞նչ մեծ իրաւունք է այս զոր թեթեւօրէն կը յօժարիմք կորսնցընել, և կը մտածե՞նք մի այսպիսի կորստեան բոլոր հետեւանաց վրայ։ Մեր եկեղեցւոյ գեղեցիկ մէկ ըսկզբունքն է եկեղեցականաց և աշխարհականաց միանգամայն մասնակցութիւնն նորա պաշտօնէից և հետևապէս նորա գլխուն ընտրութեան մէջ։ արդ կուզէք վերել միայն եկեղեցականաց ոմանց քուէով ընտրեալն և ըստ օրինի ու միաձայնութեամբ ընտրեալն լքաներ Մեր եկեղեցին է հիմայ մեր ազգութեան մէկ հատիկ ապաւէն։ այդ տարազի, ֆորմիւլիւ, տակ կը ըմբռնուի այսօր հայութեան հաւաքական գոյութիւնն։ կուզէք անտարբե՞ր ըլլալ նորա նրուաստացման, նորա անկախութեան քայքայման։

Այս եղանակաւ ի՞նչպէս Ազգային ժողովը պաշտպանած կըլլայ իւր արժանապատուութիւնն և թուրքիոյ Հայոց ընտրական իրաւունքներն։ ի՞նչ ամօթ մեզի։ ո՞ւր մնացին մեր անցեալ որոշումներն, մեր բողոքներն, մեր քուէներն։ Մեք, ներկայացուցիչ Թրքահայոց։ իրաւունք չունէի՞նք Ամեն։ Հայոց կաթողիկոսին ընտրութեան մասնակցելու, և ի՞նչպէս՝ յետ մեր քուէներուն՝ կրնամք առանց նուաստանալու և մեր ընտրողաց իրաւունքները մատնելու՝ ընդունիլ իբրեւ կաթողիկոս զայն որուն անունն չկար մեր երեք ընտրելեաց մէջ։ Եւ յետոյ, ձեռնհա՞ս եմք մի այդպիսի ընդունելութեան։ Փոքրամանութեան տեղեկագրոյն մէջ ի վեր հանուած էր այս ձեռնհասութեան խնդիրն, որուն ուշադրութիւն չէ ընծայած Մեծամասնութիւնն։ բայց յոյժ կարեւոր կէտ մ՝է։ Մենք բնա՛ւ ձեռնհաս չեմք ընդդէմ եկեղեցւոյ օրինաց և ընդդէմ Սահմանադրութեան վճիռ տալու։ Ոչ միայն մեր իրաւանց դէմ չարժիլ մ՝է այս, այլ նաեւ մեր պարտուց դէմ։ զի մեր և մեր նախագահ Ս. Հոր նուիրական պարտականութիւնն է անվթար պահել Հայաստանեայց եկեղեցւոյ աւանդութիւններն և պահպանել Ազգային Սահմանադրութիւնն, որու զօրութեամբ կը նստինք մեք այս ատեանոց վրայ։

Ի՞նչպէս կրնամք ընդունիլ Պալաժէնիոյ արդիւնքն, մինչ այնքան անգամներ պաշտօնապէս բողոք բարձած եմք նորա դէմ, և դեռ սոյն ընտրութեան առթիւ՝ յետս դարձնելով ի Սինոդէ եկած հրաւիրագրերն՝ մերժեցնինք ըստ Պալաժէնիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան մասնակցութիւնն և հաստատեցինք ժողովոյս իրաւունքները։ 1866էն ի վեր այնքան բողոքներ ընելէ յետոյ, ի՞նչպէս կարելի է լուիլ Ամենիկ ընդունիլ Պալաժէնիան։ իբր թէ վստահելով Մակար Սրբազանի վրայ՝ նորա ըստ եկեղեցւոյ ճշմարիտ շահուց բարեփոխման մասին։ ինչ ապահով միջոց՝ տղայ չըլլամք։ Ցեա՛րք, չխաբեմք մեք զմեզ։ Մակար Սրբազան առաջին օրէն կը հրատարակէ ինքզինք ամենահու հպատակ երկրին «Դ» օրինաց, որպէս բնական էր սպասել, և նոյն իսկ չդիտեմ ինչ իրաւամբ խօսելով յանուն տարբոյ Ազգին՝ կընե այնպիսի յայտարարութիւններ որոց չեն կարող համամիտ ըլլալ Ազգին ամէն մասերն։ Նա որ իւր կաթողիկոսութիւնը կը պարտի այդ օրինաց՝ նա՞ պիտի ջանայ նորա բարեփոխման։

Ցեա՛րք երեսփոխանք։ մեծ ժամանակ է այս ժամը։ մեր քուէն պիտի հաստատէ թէ ո՛ր աստիճան նախանձախնդիր եմք մեք եկեղեցական և ազգային իրաւանց պահպանման։ Մեր հոգեւոր անկախութեան տրուած այս հարուածին առջեւ նուիրական պարտք մ՝ունիմք կատարելու։ ան է մերժել ազգովին չընդունուած կաթողիկոսն և բողոքել մեր իրաւանց բռնաբարման դէմ։ Զտակարանամք։ ցոյց տամք թէ հարազատ որդիներ եմք Հայ եկեղեցւոյ և հաւատարիմ պահապանք նորա և մեր Սահմանադրական իրաւանց։ Պարկեշտ և ուղիղ ընթացք ունենամք։ արի ըլլամք։ մեր խնդիրը զուտ եկեղեցական՝ հոգեւոր խնդիր է։ չընթանանք անոնցմէ որք շարունակ մեր տկարութիւնը մեր առջեւ կը դնեն։ Դատապարտելի կը լինիք աշխարհի առջեւ, երբ մեր կրօնական իրաւանցն համար անտարբեր գտնուինք, մինչ անբռնաբարելի հըռչակուած են այս դարուս մէջև յարգելի յայս ամէն տերութեանց։ Հարք պարտաւոր են բարի օրինակ տալ իրենց որդւոց։ այնպէս չէ՞։ լաւ ուրեմն։ մեք հայրերն եմք նոցա որք մեզմէ վերջ պիտի գան բազմիլ այս աթոռներու վրայ։ մի՞թէ յոռի նախնեաց մը։ չար օրինակ մը ի լի՞նիր մեր յաջորդաց համար մեր այսօրեայ համակերպութիւնն։ և մի՞թէ այսու խրախուսած չե՞մք լինիր զանոնք միեւնոյն անփութութիւնն ցոյց տալու յայսագային նուիրական և դարաւոր իրաւունքներու պահպանման մասին։ եթէ սակայն այս ընթացքով ապագայից իրաւունքներ թողունք պահպանելու։

Վերջացնելով խօսքս։ կառաջարկեմ ընդունիլ Ցանձնաժողովոյ փոքրամանութեան տեղեկագրոյն եզրակացութիւնքն, յաւելցնելով սոյն երկու յօդուածներն։

Ա. Հռչակել զՏ. Մելքիսեդեկ Արքեպիսկոպոս Մուրատեանց ընտրեալ կաթողիկոս և Ամենապատիւ տիտղոսը տալ նմա։

Բ. կազմել խորհրդարանական ցանձնախումբ մը, որպէս զի հարկաւոր ձեռնարկներն ուղիմումներն սկսի իւրգործ դնել լսելի ընելու համար մեր բողոքներն ուր որ անկ է, և վերահաստատելու համար մեր եկեղեցական և Սահմանադրական իրաւունքներ։

(Տեղի)

ՊԻԹԼԻՍ

Պիթլիսաէն (Բաղէշ) Թարէթէ հու ա. Քիտէի մէքթուպ եպալմշ տրը։

Արիֆ բաշա հաղրէթլէրինին ի. քինճի տէֆա օլարագ վիլայէթիմիզէ նասպ ու թայինլէրի՝ էհալիճէ մուճիպը մէմմունիյէթ օլմուշ իսկ տէ, պաղը ահվալը նասէղանին ճէրէյանը տախի քէթմ ու իխֆա օլունմամաղ։

Ֆիքրի բաշա հաղրէթլէրինին թէնքիլը էշգէրա իշին սուրէթը մարթլամպէտ զայրէթի իտէմէտիկի իտտաա օլունուր իտի։ Ֆիքրի բաշա հաղրէթլէրի եէրինէ Արիֆ բաշա հաղրէթլէրի մուվասէլէթ իթմիշ իսէ տէ, ահվալը վիլայէթ երինէ էվվէլքի կիպի տիր։

Մուրատ չայը ճիվարընտա պաղը ֆիւրտ պէյլէրինին մահպուս օլարգ. լարը, վէ մէմլէքէթին արթըգ էշգրյանին լէմսը վիճուտընտան թէ. միզլէնտիկի եաղըմշ իտի։

Պու տէֆա գիքր օլընան մահպուսինին սէպիլի թախլիյէ օլընմըշտրը։

Վիլայէթին իպթիտաի թէշէքքիւրինէն պէրու արա որրա հայտուտար թուրթուլուպ, սէպիլէրի թախլիյէ օլընտրընտան, էհալի անլէրին թէվգիֆինի կէօրիւնճէ պիր գաչ մահ սօնրա չրգրպ երինէ իճրատի չէգավէթէ իպթիտար իթմէլէրինտէն իհթիրազ էյլէյօր։

Պաղը հայտուտար տախի թախլիյէի սէպիլէրինէ մուվաֆֆագ օլամատգլարը հայտէ։ հէր նասըլ իսէ ֆիրար էյլէյօրլար։ Էդճիմէշ պու կիւնլէրտէ 4 նէֆէր մահպուս Գիրիլիստ վէ 12 մահպուս Ալաշկերտէն ֆիրար էյլէմիշլէր տիր։

Գիրիլիստէ գարագօլտան պիր գաչ ատըմ ուզագտա հապսխանէյնին տուվարը տէլիհէրէք մահպուսլարտան մէգքիւր 4 նէֆէր ֆիրար էյլէմիշ տիր։

Լէմիլէթը ուժումիէճէ կէօր՝ էնէն չու ահվալին տարրընա կէլինճէ, Գիրիլիստէն 2 սաաթ գտատր ուզագտա Հիւրմիւզ գարիյէսինին 300 գատր խանէսի պուլունտրը հայտէ, էհալի տաղրլա տաղրլա 3—5 խանէ խալգը գալմըշ տրը։ Մօտական գաղասնտա մուհաֆազի ասայիշ իչին 2 պէօլիւք ասքէր սէվգ օլունմուշ տրը։

Վալի բաշա հաղրէթլէրի՝ Մուշ թարաֆընտա տէվրէ չէգտրը հայտէ, պու տէֆա ավտէթ էյլէմիշ տիր։

ԲԻՎԱՅԻՀԱԹ

Տէրնէ միթէսարրըֆը սապրգ Մէհմէտ խալիս պէյէ բիւթպէի միրիմիրանի (բաշալրգ)

Թիճարէթի նէզարէթի միթէրճիմ վէ թէրճէմանլըզը՝ բիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի իլէ, Մէլանրք վիլայէթի մահքէմէի իսթինֆիյէսի միւտաաիի ումումիսի Տիլպէր Զարեհ էֆէնտիյէ,

Պրուսա էշրաֆընտան վէ տարիբի պէլէտիյէ աղաի միւնթէխէպսինտէն Հաճի Ալի պէյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Պրուսա վիլայէթի մուհասէպէի լիվա քէթէպսինտէն Մուսթաֆա էֆէնտիյէ բիւթպէի սալիսէ,

Բուսումամ Էմանէթի մուհաֆազա իտարէսի միւֆէթթիշլէրինտէն Պիւրհան էֆէնտիյէ բիւթպէի սալիսէ թէվճիհ պուրուլմուշ տրը։

⁂

Գայսէրիյէ վէ Ադանա Էրմէնի գաթօլիք մէրքասսարը Պողոս վէ Կարապետ էֆէնտիյէրէ Հիւնճիւ Մէհմիտի նիշանլարը իհսան պուրուլմուշ տրը։

ՄԻԹՔԷՖԷՐԻԳԻ

Գարատաղ Օսմանը գօմիսէրի Տաքէս էֆէնտինին՝ մուհաճիրլիկնին ումուր ու խուսուսաթրը բուլէթ էյլէմէք իշին պիր միւտաէթ տահա Գարատաղտա գալմասրնը միւսթէտի Գարատաղտա մուգիմ էհալիի Միւսլիմէ Թարաֆընտան խարճիյէ նէզարէթինէ պիր մահզէր իրսալ օլունուշը խապէր ալընմըշ տրը։

—

Կէօմրիւք թարիֆարը հագգընտա հիւքիւմէթը Սէնիյէ մուրախխալրը իլէ իճրատի միւզաքէրէյէ մէմուր օլան չէհրիմիզ իթալիա մէնէրալ գօնսօլոսը Մ. Սիմոնտէթթինին՝ պու պապտէ միւզաքէրէյէ իպթիտար էյլէտիկի, վէ պաղը մէմատտ հագգընտա իթիլաֆ հուսուլէ կէթրիլտիկի իչնտիմիշ տիր։

—

Աիրէն Իզմիր վիլայէթինտէ Զէյմէտէ վէ Նէֆքը Մուղլատա վէ Կիրիտ ճէզիրէսինտէ Հանիատա չէտիա վէ խաֆիֆ սուրէթտէ պիր գաչ տէֆա զէլզէլէր վուգու պուլմուշ իսէ տէ, էպնիյէ վէ նուֆուսճա խասար վագը օլմամըշ տրը։

—

Թրապիզօնա 3 սաաթ մէսաֆէտէ Բօլթխանէ նախիյէսինտէ էվվէլքի ճումատա կէճէսի պիր հարիդ զուհուր իտէրէք, 20 գատար տիւքքեան վէ մաղազա վէ խան միւհթէրէգ օլմուշ տրը։

—

Վօլտան եաղրլտրընա կէօրէ, տէմիր եօլ գաթարը՝ չէհրը մէգքիւրը պիր գաչ քիլօմէթրօ էօթէսինտէ եօլտան չկրպ, իքի ասքէր իլէ պիր գատրն վէ պիր տէ աթէշճիսի աղրը վէ հաֆիֆ սուրէթտէ մէճրուհ օլմուշտր տրը։

—

Լարիսատա էմվալը վագֆիյէ Օսմանը գօմիսէրի Իսմայիլ պէյին նիշան վէ էվրազը բէսմիյէսինի հավի պիր սանտըղը սբրգաթ օլունտրընտան, ճումատա սապահրսը Ցէրսատէթէ վիւրուտ իտէն իքի Իսամ գարբսընրն սբրգաթը մէգքիւրէտէ գիմէտխալ օլմալարը զանընընա մէպնի քէյֆիյէթ՝ Եունան գօնսօլաթօսընա իչար իտիմիշ օլմաղլա, Եունան թերճէմանը՝ իքի բօլիսէ վաբօրա կիտիպ՝ մերգումէ գատրնլարրն էշեարընտա իճրատի թէհարրիյաթ իթմիշ իսէ տէ, պիր սէմերէ հասբլ օլմամըշ տրը։

—

Իզմիր Բէժի գօլճրլարը՝ կէչէն կիւն Վուրլատա պէօյիւք պիր թիւթիւն գաչագճրլըղը իճրա օլընճաղընը խապէր ալարագ, պիր մըգտար բօլիս վէ ժանտարմա նէֆէրթրլա պէրապէր մահալը մէգքիւրէ ադիմէթ իթտիրլէրինտէն, գաչագճրլար՝ գօլճը վէ զապթիյէլէրին եաղլաշտրընը կրօրիւնճէ, 250 օգկա թիւթիւն եիւբլիւ պիր գաթբրը պրրագէպ գաչմըշտր տրը։

—

Լօնտրա սէֆարէթինէ նագլ մէմուրիյէթ իտէն գօնթ Գօրթինին եէրինէ իթալիա հիւքիւմէթինին Ցէրսատէթ սէֆիրէթինէ թաային օլունճաղ զաթ հագգընտա մալիմաթը բէսմիյէ եօգ իսէ տէ, հիւքիւմէթը միւշարէյէհանը Պուգրէյ սէֆիրի գօնթ Թօրնէյլի վէ Բէթէրսպուրգի սէֆիրի գօնթ Նորէբի մէ Մատրիտ սէֆիրի Մ. Պլանտան պիրի թաային օլունճաղը զանն օլունուլար։

—

Այրէ կազէթասընտա օգունմըշ տրը։

«Ճէղաիրլի պիր թաճիր նամընա 5000 ֆրանգը հավի 30 թրշրինը սանի (նոյեմբեր) 301 թարիխիյէ Բարիզտէն իզմիրէ Պանգը Օսմանի շիպէսինէ քէշիտ գրըլընան պիր թէյէկրաֆը՝ իզմիրլի խալիմ իսմինտէ վէ 28 եաշընտա պիր եահուտի՝ նամը միւսթէար իլէ (թէպտիլը իսմ իլէ) էլտէ իտէր։ վէ էմնիյէթ հասբլ իթտիրմէք իչին թէլէկրաֆ գօնտունտա մահֆուզ օլտուղը հալտէ 3 կիւն միւթէմատիէն Պանգայա միւրաճաաթ վէ 5000 ֆրանգը հավի նամընա պիր թէլէկրաֆ կէլճէկինի պիլպէյան իսթիֆասը քէյֆիյէթ իտէր։

«Պու սբրատա ասբլ թէլէկրաֆ սահիպի՝ չիմտիյէ գատար թէլէկրաֆընը Պանգայա կէլմիշ օլմասը միւթասարնա մէպնի Պանգայա միւրաճաաթընտա, պու նամա պիր հէվալէ կէլմիշ իսէ տէ, իսպաթը չախս իթմէսի ճէվապընը ալըբ։

«Պունուն իւզերինէ թմճիր՝ պաղը միւթէպէր ղէվաթա իֆատէի քէյֆիյէթէ թէլէկրաֆ Պանգայը թէլէմին իտէր վէ բարալարը ալըբ իքէն, մէրգումեաճուտի՝ էլինտէ թէլէկրաֆ իլէ իչէրի կիրբը, վէ քէնտի նամընա կէլէն իշպու թէլէկրաֆընն հավի օլտըղը մէպալիղին իթասընը պէյան էյլէմէսինէ մէպնի, Պանգա մէմուրը՝ իչտէ հիյլէ վէ տէսիսէ օլտըղընը անլայարագ թահգիգաթա իպթիտար իտտէր, վէ եահուտի իսէ սօլանտրրընընը չարնաչար իթիրաֆ ու իգրար էյլէր։ Եիմտի իշ՝ բօլիսէ թէվտի օլընը։»

—

Եունան գրալը Գուստ վէ Անթաքիա Բում բաթրիգէրինէ Սէն Սավէօր նիշանընընն պիրինճի բիւթպէսինի իթա իթմիշ տիր։

—

Շուրաի-Տէվլէթ ազասընտան Պարա վուլսի էսգագ Նասիր բաշա՝ կէչէն բէնճէնճիկ կէճէսի վէֆաթ էյլէմիշ, վէ քէյֆիյէթ մէճմուր հազրէթը Բաշիշահի օլտրգտա։ մէճուրիֆը վագրանընն Թարաֆը Շահանէլերինտէն վէրիլմէք իւզրէ տէֆինինի իրատէ վէ ֆէրման պույուրմալարը իլէ, միւթէվէֆճանընն նաշը էյուպտա տէֆն օլունմըշ, վէ ճէնանդէ ալալընտա Մէտրիֆի նազրը Միւնիֆ վէ Շուրաի-Տէվլէթ բէյսի սապրգ Աքիֆ բաշայը հաղրաթը իլէ տիկէր պաղը զէվաթը միւթէպէրէ հազը պուլունմըշլար տրը։

—

Թօքաթ սիվարիէրինին տախի սարը սիվարիէր միսիրլիս գալրագ կիյմէթերինէ գարար վերիլէրէք, իյճապը իճրա գէլընմըշ տրը։

—

Հօյանտա տէվլէթի թարաֆընտան կէլիքօյու գօնսօլոս վէքքալէթինէ Ինկիլթերրա թէպտասընտան Մ. Ճէյմս նամ գաթ թաեին գրըլընմըշ, վէ մուսմիլէյէհին մէմուրիյէթի՝ ճանիպը Պաղը Ալիտէն թաստիգ գրըլընմըշ տրը։

—

Պէյրութ չէհրինի հավա կաղը իլէ թէնվիր իթմէք իւզրէ կէչէնտէ իմ. Ցիյալ ավզ իթմիշ օյան Մ. Ալէքսանտր տը Ֆիրարտէն՝ կաղ պօրուլարընրն կէչէճէյի սօգագլարրն խարիթասընը թանզիմ իթմէք իւզրէ պու քէրրէ Պէյրութա Մ. Էմիլ Տօլսօ նամընտա պիր միւհէնտիս իրսալ իթմիշ տիր։ Ինչտաթա գարիպէն պալանճագ տրը։

—

Թրապիզ կաղէթասընտա օգունտրընա կէօրէ, Զէօրէքճի օղլու Համիտ նամընտա պիր հայտուտ՝ իսլամ գատրնլարընա մախսուս չարչաֆա սարբլարագ տախիրէն չէհրը մէգքիւրտէ կիւնտիւզ վագրթ Մօմխանէ նամ մահալտէն կէչմէքտէ օլան Մէհմէտ աղա նամընտա պիր զաթ էանընա եաղլայարագ վէ չարչաֆրն ալթընտան պիր տապանճա չէգարարագ աղաի մումայիլէյինին իւգերինէ իքի տէֆա աթէշ իթմիշ իսէ տէ, տապանճա աթէշ ալմամը վէ քէնտիսի տախի տէրտէթթ օլընմըշ տրը։ Շագիի մերգում էրսէն գարիյէի օլուպ, աղաի մումայիլէյինի գաթլիթմէք իչին պիր գաչ կիւն աստէմ թրապիզօնա կէլմիշ իմիշ։

—

Կէչէն ճումատա կիւնիւ Այ Նիգօլա եօրթուսը վէ պինանէնալէյնի Բուսիա իմբէրաթօրը վէլիի ահտը կրանտիւգնիգօլա Ալէքսանտրովիչինի իսմինին կիւնիւ օլմագ միւնասէպէթիլէ, Պէյօղլունտա Բուսիա սէֆարէթխանէսինտէ քեահին քիրիսէտ իճրատի այինը մախսուս օլընբպ, պունտա սէֆիր Մ. Նէլիտօֆ վէ սէֆարէթ վ. գօնսօլոսխանէ մէմուրլարը վէ Բուսիա թէպտասը հազրը պուլունմուշլար տրը։

—

ԷՃԶԱԽԱՆԷ

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ԳԱՆԶՈՒԳ

Պէյօղլունտա Ցօղրու եօլտա Ազրահամ բաշա պինասը իթթիսալինտէ

Ն. 156

Ժօղէֆ վէ Նաթալիս Գանզուգ պիրաձէրէրիմ Նամընա չիմտիյէտէք իտարէ իթթիկիմ էճզախանէտէն պիւսպիւթիւնայը օլարագ պու քէրրէ եէնի պիր էճզախանէ քիչատ իթթարկիմի միւթէպէր էհալիյէ իրան խտէրիմ։

Ինչպու էճզախանէնին բաղէթը ումումիյէտէ վէ պախուսուս տօղթօր էֆէնտիլերին բիայէթինէ մազհար օլմասը իչիւն էլտէն կէլէնի տիրիզ իթմէյէճէկիմ Պունտա պիրիմէ իլաճլար՝ էն խալիս վէ էն թազէ էճզաի թրպպիյէ իլէ վէ քէնտի եէտը մախսուսմա վէ եախոտ նէզարէթը տափմի ահիգանէմ թահթընտա թէրթիպ օլունճաղը կիպի, պիլճիմէմ մէվատտը թրպպիյէի իպթիտարէ վէ հազրը իլաճլար (սբէսիալիթէ) տախի եվրօբանընն էն միւթէպէր վէ էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան թէտարիք օլունճաղ տրը։ Խասթէհանընն սրհհէթ ու սէլամէթի վէ էքսէրյա սթրպպանրն նամուս ու մուվաֆֆագիյէթի՝ պու չէրաթին հիւսնիւ խֆասընա մէնուէթ վէ վաղէսթէ տիր։

Մէմուլ իտէրիմ քի, էհալի՝ չիմտիյէտէք եաքտրը կիպի պունտան պէօյէ տախի ահիզլէրինէ ըզհաբը բաղէթ իտէրէք, տայ ու զայրէթ վէ ֆէտաքարլըղընմտան վէ պախուսուս իրաճլարընն նէֆտաէթ ու ալէալրընտան մէմնուն վէ խօշնուտ օլանագ տրը։

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ԳԱՆԶՈՒԳ

ՀԱՐԳ 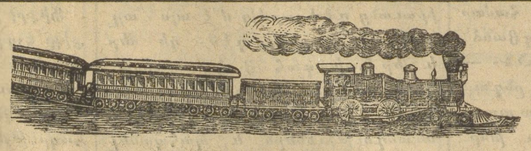 ԶԱՄԲԵՆՏԼՓԵՐԼԵՐԻ

ՏԵՐՍԱԱՏԵԹ ԻԼԵ ՔԻԻԶԻԻՔ-ԶԵՔՄԵՃԼԻ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ԵՕԼՃՈՒ ԹՐԵՆԵՐԻ

1885 ալաֆր. Հոկտ. 1տէն ԹԻԹԻպարէն ԵԷՆի էմրէ տէկին եօլ Թարիֆասը.

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՔԻԻԶԻԻՔ-ԶԵՔՄԵՃԷՆ

ԹՐԵՆ ՆՈՒՄԵՐՕԼԱՐԸ	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Մոպոկոան էօյլէնի գոպու								ՎԱԳՈՒՐ ՀԱՐԼԻՔԻԹ							Էօյլէնպէն ոփշամա գոպու						
Սթամպօլ	6 17	6 50	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11
Գուլմ-Գաբու	6 28	7	7 27	7 55	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22
Եէնի-Գաբու				7 57		8 58			10 34	10 53	11 32	12 4	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38		6 26
Տավուտ բաչա				8					10 37	10 56	11 35	12 7	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33		5 41		6 29
Սամաթիա				8 6		9 4			10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46		6 34
Եէսի-Գուլէ	6 37	7 10	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39
Մագրիքէօյ	6 48	7 23	8	8 24		9 22			10 58		11 58			2 11	3 9		4 21		5 22		6 16	6 50
Այ-Սթէֆանօ		7 33	8 14	8 34		9 32			11 08		12 09			2 21			4 31		5 32		6 28	
Քիւչիւք-Զէքմէճէ			8 25								12 18										6 37	

ՔԻԻԶԻԻՔ-ԶԵՔՄԵՃԷՏԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼ

ԹՐԵՆ ՆՈՒՄԵՐՕԼԱՐԸ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	65	1
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Մոպոկոան էօյլէնի գոպու								ՎԱԳՈՒՐ ՀԱՐԼԻՔԻԹ							Էօյլէնպէն ոփշամա գոպու						
Քիւչիւք-Զէքմէճէ		6 34											1 24									6 38
Այ-Սթէֆանօ		6 44		7 45		8 44		9 58			11 20		1 34		2 33				4 48	5 39		6 51
Մագրիքէօյ	6	6 55	7 24	7 57		8 55		9 49			11 31		1 45		2 44	3 20			4 59	5 50		7 5
Եէսի-Գուլէ	6 13	7 8	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26
Սամաթիա	6 17	7 12	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41		10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12		5 19	6 8	6 42	
Տավուտ բաչա	6 22	7 17	7 46		8 47		9 46		10 21	11 21	11 53	12 57		2 33	3 6	3 42	4 17		5 24	6 13	6 47	
Եէնի-Գաբու	6 25	7 20	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49		10 24	11 24	11 56	1	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20		5 28	6 16	6 50	
Գուլմ-Գաբու	6 30	7 25	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 1	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40
Սթամպօլ	6 39	7 34	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 3	7 50

Մեկնաբան. — Ճէսամէթի ազ օլան եուքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնաէ գապուլ օլունուր Լաքին ճէսամէթլի օլան եուքլէր՝ Տէրսաատէթ իլէ Մագրիքէօյ պէրինաէ վէ եա օնտան էօթէյէ իշլէյէն թրէնլէրտէ գապուլ օլունճագ տըր։

ԻՇԼԷԹՄԷ ՄԻՒՏԻՐԻՃԷԹԻ

ՍԱՐՊԱՏԻՑԻ

ԷՄՊՐՕՒԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լոնտրա 19 Դեկտ.

Ինկլիզէ ֆոնտ Ինկ. Լիր.	99-7/16
Օսմ. ֆոնտը աշրլաը	14-3/16
» » գաբանար	14-1/8
» » Սէրի Ա.	26-
» » » Գ	16-
» » » Ս	14-1/8
Օթօման 1871	66-1/4
Օսմանկը Պանգասը	10-
Ռուսիա իսթիգրազը	94-1/2
Մըսրը տաւ. մութահէտ	63-1/2
» իսթիգրազը	87-3/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսրը)	61-1/2
Ռուսիա իսթիգրազը	88-1/4
Ֆա արիսթ. ֆոնտը 1877	-
Դամպիս Բարիզ 3 այ վաստ	-

Բարիզ 19 Դեկտ

Ֆրանս. ֆոնտ. 3 % ֆր.	80-22 1/2
» » 4 1/2 %	109-22 1/2
Եէնի Յամ. ֆոնտը աշրլաը	14-27 1/2
» » » գաբանար	14-40

Մէրսէյ

Սեւի Գ.	15-75
» Ս.	14-20
Ռուսէլի լիմէնաֆէրի	373-62 1/2
Օսմանլը Բէյթիի ֆոնտը	-
Օսմ. Պանգասը	504-37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1336-25
Լիոն ագրիօնը	1237-50
Ռուէլի ագրիանը	2177-50
Ռուսիա 5 % 1877	101-3/4
Թրաֆիա ֆոնտը	97-62 1/2
Մարը Ֆոնս. մութահէտ	321-25
» 5 % 1879	292-50
Համբուրգ 3 այ վաստ	25-25

Վիէննա 19 Դեկտ.

Լոնտրա լիւզերին գամսիս	126-40
Ռուսէլի լիմէնաֆէրի	17-20

ԻԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Ամսթերտամ ագչ. դար.	15-18
Գու սասլան սլրլաը	15-18
Տրամ մութահէտ. գար.	70-12 1/2
Գու սասլան աշրլաը	70-12 1/2
Սեւի Ա.	26-20
» Գ.	15-20
» Գ.	15-17
Ռուսէլի լիմէնաֆէրի	35-25
Ազչէ ֆոնտի	6-
Ռէգօր Ղրշ.	00-
Էքսալէսիս »	00-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՕՐՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժենէրալ	6- 5
Ամսթերտամ. աշրլգար	3 30
Օսմանլը Ժենէրալ	3-18
Թրամվայ	2-92 1/2

ԱԴԶԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. վրաը 100 ղրշ.ատան	Ղ. Բր.
Գէյաղ Ազէֆիյէ Ֆարգ.	107-
Ռէթալիթ »	98-
Գէյրիթ »	102-20
Ռէյիսուդ »	102-25
Դայմ.	-
Հնդկաց տեսակ	110-10
Ֆրանսազ ագիոնը	87-25
Բօլ	30-12
Դրէտ մից ագիոն	51-10
Գաբուրն գայմէսի	9-18

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԻՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

Տէօրտիւնճու Օրտուի Հիւմայուն իչիւն էրզրունճանտա թէսիմ օլընմագ չարթը վէ չէրահթի սաիրէսի վէ իթթիխազ օլունան նիւմունէլէրի վէճհ իլէ միւպայաա օլունմագ իւզրէ միւնազասայա գօնուլան պէհէր թօրը ալիր՝ գրա իւչ գարթ սրգ. լէթինտե օն պին թօր վէ պէհէր թօրը սէքիզ լիպրա սրգ.լէթինտե պէշ պին թօր քի ճէման օն պէշ պին թօր ամէրիգան պէգինին պէհէր լիպրասը ալթը ղրուշ օն բարայա թալիպի էօհտէսինտե օլուպ, քեա. նունը էվվէլը ռումինին օն սէքիզին. ճի կիւնիւնե գատար պէհէր կիւն միւնազասասը պիլիճրա մէգքիւր կիւնտե գարարը գաթիսի վէրիւլ. ճէկինտեն, իթա իթմէկէ թալիպ վէ օն տօգուզընճը կիւնիւ եիւզտե պէշ թէնգիլինե բաղկպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվգիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինե կէմէրի իլան օլունը։

8 դեկտեմբեր 1885

3—1

Շէհր Էմանէթի
ճանիպը ալիսինտէն

Իչ եիւզ իքի սէնէսի իչիւն կագ. խանէլէրէ միւգթէկա օն իքի պին թօնս Բարբ Ալիսգօլ նամ կաղ քէօ. միւրիւնին չէրահթը մուայյանէսի վէճհլէ պիմինագասա միւպայասը մուգարրէր պուլունտըղընտան, ի. թասրա թալիպ օլանլարըն նիզամ տաիրէսինտե թէէմինաթ ագչէլէրի վէ եա միւթէպէր քէֆիլլէրի իլէ պէրապէր Շէհր Էմանէթի մէճլիսինե կէյմէլէրի իլան օլունը։

5 քեանունը էվվել 301

3—1

ՏՕԳԹ. Կ. ՆԱԶԱՐԻԹԵԱՆ

Տօգթոր Կ. Նազարիթեան՝ պու. ամէնա Ֆրանսատան ավտէթ իթմիշ օլուպ, իւսկիւտարտա Սէլամսըզ Թարլա-Պաշը Նամ մահալտէ քեսին խանէ-ինտե բազար էոթէսի վէ ճու. մատ կիւնլէրի սաաթ 7ան 10ա գատար խասթէկեանը դապուլ իտէ. ճէկինի, վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի տախի երինէ մահալը մէգզուրտե ֆա. գըր խասթէկեանտ մէճճանէն պա. դաճաղընը իլան իտէր։

ԲՕՍՔԱՆ ԽՔՏԻՎԱԾԷ ՎԱԳՕՐԱՐԸ

ԻՏԱՐԷՍԻ

ՊԷՀԷՐ ՀԱՅԹԱ ՕԼԱՐԱԳ ՏԷՐՍԱԱՏԹԷԼԷ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՃԷ
ՊԷՅՏԻՆՏԷ ՍԻՐԻԱԹ ԲՕՍՔԱՍԸ 4 1/2 ԿԻՒՆ ԶԱՐՃԸՆՏԱ

Բուշէր գարթանըն թահկիը գօմանատասընտա Պէհէրա նամ վաբար 1500 թա. նէլաթա համուլէսինտէ վէ 450 պարկիր գուվլէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա դեկ. տեմբերին 23նճի չարշէմպիհ կիւնիւ էօյլէնտէն սոնրա ալաֆրանկա սաաթ 4 1/2ա Տէր. սատատէթտէն հարէքէթլէ ԶԱՆԱԳ-ԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԵՃԷ օղրա. յարագ բազար էրթէսի սապահլայը (4 1/2 կիւնտէն) ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԹԵՃԷ մուվասելէթ իտէճէք տիր։

Եինէ բասթաի մէգքիւրէրին ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԹՃԷՏԷՆ հարլ.քէթ իտէն Գէրէլէրի-ու Շամ վաբօրլարընա ագթարմա օլունարագ ԲՕՐԹ-ՍԱԻՏ, ԵՆՃԱ, ՊԷՅՐՈՒԹ, ԹԱ. ՐԱՊԼՈՒՍ, ԼԱԹԱԿԻԱ, ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆ վէ ՄԷՐՍԻՆ, վէ Գահիրը ԱՀՄԷՐ իսկէլէ. լերինէ եօլճու, մալ վէ էմտէթ գապուլ օլունճագ տըր։

Եօլճուլար վէ էմանէթ Թահմիլ իթմէք իսթէյէնլէր՝ էմին-էօնիւնտէ Վալիսէ խանընտա վէ եախատ Գալաթա Վօյվոտա ճատտէսինտէ Եուսուֆ Իզզէտտին Է. ֆէնտի խանընտա քեսին գումբանեսի մէգքիր իտարէխանէլէրինէ միւրաճաաթ իթ. մէլէրի։

ՊԷՕՅԻՒԲ ԷՆԵԱ ՄԱՂԱԶԱՍՍԸ

JEAN PSALTY

ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ ԳՈՒԼԷ ԳԱԲՈՒՍԸՆՏԱ Ն° 657—661—662

ՐՈՒՍԱՆԷՔ, ՆԷՃԱՏԷՔ, ԷՀԼԻԷՆԻՅԷՔ

Բարիզ, Ինկիլիզ վէ Ալէման մամուլաթընտան օլարագ պէօյիւք մօվիլ. եա էչեա Ֆապրիգա վէ տեբօպիթօսը.

ԲԻԻԼԼԻԵԹԵԼԻ ՎԷ ԶԷՆԻՏԼԻ ՀԱԶԸՐ ՄԱԼԼԱՐ

Սըբարըշաթ՝ հէր նէ էհէմմիյէթէ օլուբ իսկ օլսուն, քէմալը սիւրաթ վէ իթինա իլէ իճրա օլունը։

Մ. ԺԱՆ ԲՈԱԼԹԻ՝ Բարիզ վէ Գրիւքսէլլին էնտրապրիզալարը մամու. լաթընտան ալմագ իւզրէ պու քէրրէ երինէ պիր խայլի մօվիլա վէ էշեա կի. թիրթմիշ տիր։

Էմթաաի մէգքիւրէրին բէսանէթ վէ նէֆասէթինէ միւթմէին օլմագ ի. չիւն Մ. Բաալթինին մաղազալարընա գիյարէթ խիւսէ քեսֆի տիր։

Զեյլ. — Իշտու մաղազա՝ ԲՈԱԼԹԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ մաղազասը ղանի օլանմա. ճաղը տըր։

ՍԹԱՆՊՈՒԼ ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ

Ն. 58 ՕՒՆՃՈՒ ԴՈՒԼ Ն. 58

ԷՐԶՐՈՒՄԸՆ ՊԻՐԱՏԻՐԼԷՐ

ՏԷԼԼԱԼ
ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Եվ, տիքքեան, խան, արաա վէ սաիրէ, շրմէնտրգէր վէ գօնսօլիտէ էնհամը ճէտիտէ վէ միւպէտտէլէ պէրաթլարընը ալմագ վէ սաթմագ վէ բէհինէ իգրազ վէ իսթիգրազ արզուսընտա օլանլար՝ մաղազամզը թէչրիֆէ բաղպէթ պույուրըգլա. ընտա, մասլահաթլարընն սուհուլ. էթմէ թէսվիյէ օլունճագը իլանօ. լունը։

Թաշրալար իլէ պու կէօնա մուա. մէլէլէր իչիւն մուխապէրէ օլունը։

ՏԷՐԻ ՎԷ ԶՕՃՈՒԳ ՀԱՄԹԱԼԸԳԼԱՐԸ ԻԶԻՒՆ

ՄԱԽՍՈՒՍ ԹԱՂՊԻՊ

Տօգթէօր Այվազեան էֆէնտի պու տէֆա Եվրօպայա իթթիլ եօլճուլըգ. սան ավէլթ իտէրէք, սապըգը վէճհ իւզրէ հէր կիւն սաաթ 7ան 11է գատար Եէնի-Ճամիտէ բասթախանէի ամիրէ վէ Եէնի-Ճամի սաաթը դար. չըրընտա Նիւ-Եօրգ էֆզախանէսինտէ խասթա գապուլ իթմէկէ երինէ պաշ. լամըշ տըր։ Թապիպը մուվաֆիչէ՝ բազար կիւնլէրի սախի Պէյօղլունտա Այնալը Զէյմէտ Ասլան սոգաղընտա 1 նումէրօ իլէ մուրագամ քէնտի խանէսինտէ եաղընը չօճուգ վէ տէրի հասթալըգլարընա մէճճանէն պագա. ճագ տըր։

ԲՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

Եէ-ոէէ Գ-ԼՐԸԲՈ 80 Նումէրօ

ԳԼՈՒԽԻ ՎԷ ՃԷՐԲԱՃԼԸԳԱ ՄԻՒՔԻԱԼԻԹ

ԱԼԷԱԹ ԹԻՒՃՃԱՐԸ

Մէգքիւր մաղազասա կէօզէ վէ ճէրրահլըղա միւթէալիգ էնվաի ա. լաթ ու էաէվաթ մէվճուտ տըր։

Էղճիմէ, եումուշագ վէ սէրթ լասթիկէն (գաուշուտան մասամուլ մէվասոը միւթէլիճէ, գարգ պաղլարը, Լնվաի չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միղան իւլ հավա (պարամէթր), միղան իւլ հար.ըէ (թէրմօ. մէթր) վ. էյի ճինս կէօզլիւքլէր պուլընմագտա տըր։

Մ. Բօլ Ֆոյաճեան՝ հէր նէվ սրբարըշաթ վէ թաամիրաքը էհվէն Ֆի. յոթ իլէ իճրա վէ տէրքօհտէ իտէր։

ՖԷՐՍԱԹՏԱՆ ԻՍԹԻՖԱՏԷ ԻՏԻՆ

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Խրիսթաքի էֆէնտիներն չարշըսընտա 8 նումէրօ իլէ մուրագամ Մ. Մասթօրաքինն Ա ԼԱ ՎԻԼ ՏԷ ԼՕՆՏՐ մաղազալարընտա պու. լունան քեսֆիլի էմթաանը

ՄԷԶԱՏԸ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

(ԷՎԷԼՈՒԼԻ)

Նոյեմբերին 11/23իւնճի կէչէճէք բազար էրթէսի կիւնիւ սաթրշա պաշլանա. ճագ տըր։

ԲԻՒՅԱՆԳՕ

3 ատէտ գրյմէթտար թավլին էօրթիւսիւ

Իչգու բիյանգօ՝ 500 պիլէթէն իպարէթ օլուպ, պունլարտան 5իւ իքրամիյէ գազանաճագ տըր։ Հէր քիմ 1 լիրալըգ էմթաա միւպայէա իտէր իսկ, մէգքիւր բիյանգօ պիլէթինտէն մէճճանէն պիր ատէտ ախզ իտէճէք տիր։

ՀԱՐԱՍՆԵԿԱՆ ԾԱՂԿԱՓՈՒՆՔ.

ԳԵՂԵՑԿԱՅՈՒՆՈՎ, ՍՊԵՐՍՆՈՎ ԳՈՅՆԸ, ՍԻՐՏ ԾԱՂԿԱՓԹԻ, ՍԻՐՏ ԹԱՐԻ՝

Ընդամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշի. ներէ։ Դրաչին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խէզն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուընները պիտի առ. նուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ. Հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցուն։ Ինչեա կրնէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայ. րուքը, և ուրիշ ամէն բրուտթիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամէն բանով՝ անկարելի կրնէ մասնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Ղոնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Ընվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի գեղագործներու քով։

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Գանծիւք պիրատէրլէրին ինկիլիզ էֆզա. խանէսինտէ, քէչգա Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 433 նումէրօրը Մ. Իպիտօ. ըրն մաղազասընտա վէ Եիւքսէք գալաբրրմտա 95—97 նումէրօրը Էմմոն Գարուանանըն ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունուր։